

Тема номера: Сенс минущого

РЕДАКЦІЯ VERBUM

28 СЕРПНЯ 2019

Шановні читачі! Ми в цьому світі – тільки подорожні. І кожному знайоме відчуття тимчасовості й минущості. У новому випуску «Вербуму» ми придивляємося до цього досвіду, як в особистому вимірі, так і в спільнотному, зокрема на еклезіальному рівні. Адже не тільки окремі люди – паломники на цій землі, а й ціла видима Церква є Церквою мандрівною.

Itō Jakuchū

Номер розпочинається з українського перекладу тексту одного з найцікавіших сучасних

православних теологів – Джона Пантелеймона Мануссакіса. Він знайомить нас із герменевтикою й феноменологією зміни. Уже античні мислителі пов'язували час із простором: «Уся так звана досократична філософія – не що інше, як філософія руху». Мануссакіс простежує, як еволюціонує ідея зміни від досократиків і до Максима Сповідника. На його думку, уся духовність – чи християнська, чи платонівська – виростає з роздвоєності світу на «очевидне» й «реальне», на те, чим він є і чим здається. І щоб подолати цю подвійність, варто звернутися якраз до ідеї часу, мінливості, проминання.

Отець Войчех Сурувка ОР, відштовхуючись від аналізу християнського розуміння адвенту, показує, що в свідомості ранніх християн він «був пов'язаний не з народженням Ісуса у Вифлеємі, а з очікуванням на друге Його пришестя у славі. Вектор чекання був скерований у майбутнє, до Дня Ягве, а не в минуле, до історичної події народження». Згодом богослови доповнили цю есхатологічну надію ідеєю третього пришестя, яке відбувається в сьогоденні, тобто присутності Христа в нашому дочасному житті. Саме воно пов'язує історичний факт народження Ісуса в Галілеї з есхатологічним очікуванням Парусії, стаючи дорогою від одного до другого.

Олексій Браславець пише про присутність Церкви як спільноти в житті сучасного суспільства. Християни живуть у цьому світі, але вони не від цього світу, тож виникає запитання про те, як глибоко – і кому саме – варто залучатися в дочасні справи, зокрема політичні. ХХ століття принесло усвідомлення, «що всі католики можуть брати участь у політичному житті, але не всі учасники політичного життя мусять бути католиками», і підштовхнуло до проголошення принципу автономії публічної й церковної влад. Проблема в тому, що кожен вірянин одночасно належить до двох спільнот: еклезіальної й політичної. І важливо зрозуміти, якими принципами керуватися для повноцінної участі в обох.

В останньому тексті випуску Альона Сіліна розмірковує про те, як масова культура намагається осмислити, приручити минущість людського буття. Ця тема не відпускає митців – адже «роздуми про сенс життя нерозривно пов'язані з думками про його скінченність». Погляди на смерть можуть змінюватися, та сама вона залишається вічною темою, своєрідним полігоном, на якому можна випробовувати ідеї щодо людини, суспільства й світу загалом. І про сучасну культуру може чимало сказати те, що в ній дедалі помітніший «перехід від концепції «смерть – це трагедія» до нового усвідомлення «смерть – це втрата можливостей»».

